

Струка (назив): Све струке (трећи степен)			
Занимање (назив): Сва занимања (трећи степен)			
Предмет (назив): КЊИЖЕВНИ ЈЕЗИК И МОРФОЛОГИЈА			
Опис (предмета): Општеобразовни предмет			
Модул (наслов): ЈЕЗИК (20 часова)			
Модул је обавезан за други разред.			
Датум:	јуни, 2021. године	Шифра:	Редни број: 5.
Сврха			
Овај модул има за циљ да ученици утврде и прошире знања из области историје српског књижевног језика. Пратећи историјски развој српског језика увидјеће које су то околности утицале на стварање језичке норме и стандардизације језика. Усвајање знања из граматике српског језика из области морфологије и развијање способности правилног акцентовања ријечи.			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Раније стечена знања.			
Циљ:			
– Разумијевање књижевног језика са историјског и садашњег аспекта, те разумијевање граматичких категорија, деклинције и конјугације у оквиру врста ријечи.			
Задаци:			
– Развијање способности за анализу језичке грађе српског језика; – Примјењивање граматичких правила у језичкој пракси.			
Теме			
1. Развој књижевног језика 2. Именице и именске ријечи 3. Глаголи и непромјенљиве врсте ријечи			
Тема	Исходи учења		
	Знања	Вјештине	Личне компетенције
	Ученик је способан да:		
			Смјернице за наставнике

1.Развој књижевног језика	<p>- разумије језик као систем и разликује његове функције; зна основне особине дијалеката српског језика; наведе подјелу штокавског нарјечја екавског и ијекавског изговора; зна основна правила екавског и ијекавског изговора; уочава мјесто српског језика у породици словенских језика; познаје развој књижевног језика, писма и правописа на српском језичком простору;</p>	<p>-препознаје различите говорне варијације (стилске, дијалекатске, социолекатске, жаргонске);</p>	<p>-умије да разликује на конкретним примјерима књижевни (стандардни) језик од дијалекта; зна основне податке о дијалектима српског језика; има правилан став према свом дијалекту и другим дијалектима српског језика и према оба изговора српског књижевног језика (поштује свој и друге дијалекте српског језика и има потребу да чува свој дијалекат; подједнако цијени оба изговора српског књижевног језика</p>	<p>Тема 1. Подсјетити ученике на историјске околности које су довеле до раслојавања језика, стварања нарјечја и изговора. Указати на потребу стандардизације језика и формирања језичке норме. Припремити предавање о подјели штокавског нарјечја екавског и ијекавског изговора. Предочити улогу и мјесто српског језика у породици словенских језика.</p>
2. Именице и именске ријечи	<p>-наброји врсте ријечи; наброји категорије именица према значењу; објасни лексичко и граматичко значење именице; објасни граматичке категорије рода, броја и падежа именица;</p>	<p>-одређује које граматичке категорије имају промјенљиве врсте ријечи; препозна разлику између природног и граматичког рода именица; -одреди граматичке категорије</p>		<p>Тема 2. Представити подјелу морфема на конкретним примјерима. Припремити текст из књижевног дјела и на примјерима груписати ријечи према врстама и функцији у</p>

	<p>- објасни граматичке категорије рода, броја и падежа придјева; објасни подјелу придјева према значењу; објасни појам компарације придјева и врсте компарације; одреди вид придјева;</p> <p>- разликује врсте замјеница; наведе и објасни све граматичке категорије замјеница; разликује замјенице према служби;</p> <p>- разликује врсте бројева; објасни специфичности основних, збирних и редних бројева; наведе и објасни све граматичке категорије бројева;</p>	<p>придјева; класификује придјеве према значењу на конкретним примјерима; врши компарацију придјева; уочава разлике у промјени придјева одређеног и неодређеног вида;</p> <p>- препозна у примјерима одговарајућу врсту замјеница; уочава разлику у промјени између именичких и придјевских замјеница и јасно врши њихову промјену;</p> <p>-препознаје у примјерима одговарајућу врсту бројева и врши њихову промјену према граматичким категоријама;</p>	<p>-разумијевање граматичких категорија, деklinације и конјугације у оквиру врста ријечи.</p>	<p>реченици. Објаснити лексичко и граматичко значење ријечи. Објаснити граматичке категорије именица: род, број и падеж. Објаснити промјену придјева неодређеног и одређеног вида, компарацију придјева. Објаснити одређивање замјеница према служби; именичку и замјеничку промјену. На конкретним примјерима објаснити промјену именичких и придјевских замјеница. Објаснити промјену основних, збирних и редних бројева.</p>
--	--	---	---	---

3. Глаголи и непромјенљиве врсте ријечи	- разликује граматичке категорије глагола; разликује презентску и инфинитивну основу и глаголе према основи; врши подјелу глагола према трајању радње; објасни творбу простих и сложених глаголских облика; објасни творбу облика пасива; -наведе непромјенљиве врсте ријечи; објасни значење и службу непромјенљивих врста ријечи; врши компарацију прилога;	-у раду на тексту јасно врши подјелу глагола према њиховим граматичким категоријама; препознаје врсте глагола према дужини трајања радње; разликује двовидске глаголе; класификује глаголе према глаголском роду; врши промјену глагола по лицима, времену, броју и начину; - одређује значење и службу прилога, приједлога, узвика, везника и ријечца на конкретним примјерима;	-примјена граматичких правила у језичкој пракси.	Тема 3. Извршити подјелу глагола по значењу и примјерима представити граматичка значења: глаголског вида, рода, лица, времена и начина. Објаснити граматички род и број. Поновити са ученицима презентску и инфинитивну основу и објаснити творбу простих и сложених глаголских облика као и творбу пасива. Припремити примјере непромјенљивих врста ријечи и одредити врсту; значење и службу приједлога и прилога, врсте везника, значење и службу узвика и ријечца.
Интеграција				
1. Историја				
Извори и литература:				

- Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске;
- Друга стручна и теоријска литература;
- Правопис српског језика, Матица српска, 2014. г.
- Ж. Станојчић, Љ. Поповић, Граматика српског језика за гимназије и средње школе, било које издање.

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању, Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи и савременом методиком наставе српског језика. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула. Предвиђена писмена провјера (ТЕСТ) из области морфологије.